

Există în colinde o sintagmă - "Ziurel de ziuă" - o incantație, pe lângă semnificația căreia se trece ușor. Întrebat, oricine răspunde că ar fi vorba de varianta arhaică a "zorilor de zi". Dar oare, incantația unui colind s-ar rezuma doar la o simplă diminutivare fără finalitate semantică, la un arhaism păstrat de dragul frazei muzicale? Bănuiesc că nu. Dar atunci de unde vine această sintagmă? Și, mi-am adus aminte de celebrele versurile ale lui Alexei Mateevici „Limba noastră îi aleasă/ Să ridice slava-n ceruri/ Să ne spuie-n hram și-acasă/ Veșnicele adevăruri/ Limba noastră-i limbă sfântă/

Limba vechilor cazanii". Părintele profesor de teologie dr. Emilian Cornițescu, declarând ritos că nu se îndepărtează de la latinitatea limbii române („Limba noastră este sfântă. Sfințenia o ia de la izvorul Scripturii”), este de părere că poetul nu folosea doar o simplă metaforă ci se referea cu adevărat la izvoarele sfinte, la Biblie (NA. „cazanie” înseamnă și „carte de învățătură”, „carte de căpătâi”), la limba în care a fost ea scrisă de la începuturi, la limba ebraică. Cuvântul "Ziurel", are trei silabe „Zi” – „O(r)” – (r)El, în limba ebraică însemnând tot atâtea cuvinte. Prima silabă, "Zi" sau, pe calapodul biblic "Z", care înseamnă sfânt și "l" care înseamnă „lahve”, adică Dumnezeu. Dar "Zi" înseamnă și vorbire - preluat ca atare și de limba română (vezi: a zice, zicere). Mergând mai departe, "Or" înseamnă lumină, iar "El", în ebraică înseamnă tot Dumnezeu (Elohim). Însumând, "Ziurel" s-ar traduce prin "Vorba lui Dumnezeu este lumină, și lumina vine de la Dumnezeu". Dar, chiar dacă acceptăm că "Ziurel de ziuă" ar fi varianta arhaică a lui "Zori de zi", conform celor amintite mai sus, traducerea ar fi tot "Lumina lui Dumnezeu de la Dumnezeu" sau, „A Domnului lumină”. Înlocuirea sintagmei „Ziurel de ziuă” cu (posibila) traducere, nu modifică sensul colindei, ba dimpotrivă: să luăm de exemplu una dintre cele mai cunoscute colinde: „Coborât a coborât/ Ziurel de ziuă/ Îngerul Domnului Sfânt/ Ziurel de ziuă”. Prin înlocuire, ar deveni:

Coborât a coborât

A Domnului lumină

Îngerul Domnului Sfânt

A Domnului lumină

La pastori în Viflaim

A Domnului lumină

Aproape de Iruşalim

A Domnului lumină

Pastorii au întrebat

A Domnului lumină

Ce veste ne-aduci din sat

A Domnului lumină

Veste buna voi vesti

A Domnului lumină

De voi toti vi-s veseli

A Domnului lumină

Pe la cântatori târziu

A Domnului lumină

Maica Sfânta-o nascut fiu

A Domnului lumină

Coborât a coborât

A Domnului lumină

Îngerul Domnului Sfânt

A Domnului lumină.

AUTOR: Ioan J Popescu

Sursa: Informatia Zilei